

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної роботи
та освітньої діяльності

Тетяна ФЕДІРЧИК

«30» 03 2026 р.

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти
у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
«Сучасні тенденції та дискусійні аспекти історії України і світу:
оновлення змісту та методик викладання в закладах освіти»

за спеціальністю A4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

шифр і назва спеціальності

галузь знань A Освіта

шифр і назва галузі

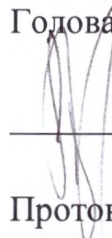
обсяг 30 години (1 кредит ЄКТС)

кількість годин (кількість кредитів ЄКТС)

«УХВАЛЕНО»

вченою радою факультету історії,
політології та міжнародних відносин

Голова вченої ради

Василь КАРПО

Протокол № 15 від «27» березня 2026 р.

Чернівці – 2026 р.

РОЗРОБНИКИ: робоча група кафедри історії України та кафедри
всесвітньої історії Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

Керівник робочої групи: Ганна СКОРЕЙКО, кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії України

Робоча група:

1. Богдан БОДНАРЮК, професор, доктор історичних наук
2. Галина ЯЦЕНЮК, доцент, кандидат історичних наук
3. Лілія ДРОБІНА, асистент, кандидат історичних наук
5. Микола ГЛІБІЩУК, асистент, кандидат історичних наук
4. Назарій ХРИСТАН, асистент, кандидат історичних наук

Затверджено на засіданні кафедри історії України
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Протокол № 11 від «27» березня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ Олександр ДОБРЖАНСЬКИЙ

Затверджено на засіданні кафедри всесвітньої історії
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Протокол № 8 від «27» березня 2026 р.

Завідувач кафедри _____ Олександр СИЧ

Програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Постанов КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та від 27 грудня 2019 р. №1133 «Про внесення змін до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Листа МОН № 1/9-683 від 04.11.2019 року, Постанови КМУ від 27.08.2010 року № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами, що належать до державної та комунальної власності», Положення про порядок надання платних освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та фахової передвищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та ін.

Цільова аудиторія: Педагогічні працівники (вчителі історії, громадянської освіти, суспільствознавства) закладів загальної середньої і фахової передвищої освіти усіх форм власності та сфер управління.

Форми підвищення кваліфікації: інституційна (очна) / дистанційна.

Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти – 30 годин (1 кредит ЄКТС). Один день підвищення кваліфікації оцінюється у 6 годин (0,2 кредиту ЄКТС).

Метою програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів та фахової передвищої освіти є розвиток їх професійної компетентності в напрямі дослідження історії, особистісної саморегуляції, опанування сучасними освітніми методиками та технологіями.

Графік освітнього процесу підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти – з лютого по листопад навчального року (як правило у канікулярний період) та за наявності не менше 10 осіб, зареєстрованих на конкретний профіль;

Мінімальна та максимальна кількість осіб (в 1 групі), які підвищують кваліфікацію за спеціальністю **014 Середня освіта (історія)** – 10–30.

**Програма підвищення кваліфікації
для педагогічних працівників закладів загальної середньої та фахової
передвищої освіти за акредитованою спеціальністю
А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)**

**Тема «Сучасні тенденції та дискусійні аспекти історії України і світу:
оновлення змісту та методик викладання в закладах освіти»**

№ п/п	Тема	Форма проведення	Тривалість	Викладач	Кафедра
Напрямок «Актуальні проблеми всесвітньої та вітчизняної історії в контексті сучасних викликів»					
1	Козацькі виступи 90-х рр. XVI ст. та проблеми їх інтерпретації у НУШ	лекція	2	к.і.н., асист. Ковалець Т.Р.	історії України
2	Після імперій: Вудро Вільсон і створення нових держав у Центрально-Східній Європі	практикум	2	к.і.н., асист. Глібіщук М.В.	всесвітньої історії
3	Вплив російської пропаганди на формування історичної свідомості громадян України	лекція	2	к.пол.н., доц. Катеринчук П.М.	політології та державного управління
4	Супер-герої, герої та антигерої в історії України	лекція	2	к.і.н., доц. Скорейко Г.М.	історії України
5	Парадокси всесвітньої історії	лекція	2	д.і.н., доц. Боднарюк Б.М.	всесвітньої історії
Всього годин за напрямом			10		
Напрямок «Науково-дослідний інструментарій та джерелознавство»					
6	Що таке скарб: від археологічної знахідки до історичного джерела	лекція-презентація	2	к.і.н., асист. Ільків М.В.	всесвітньої історії
7	Новітні досягнення в методах датування археологічних старожитностей	лекція-презентація	2	к.і.н., асист. Ільків М.В.	всесвітньої історії
8	Дослідження родоводу: дидактика та дослідницькі технології на уроках історії	практикум	2	к.і.н., доц. Скорейко Г.М.	історії України

9	Історична наука в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича: до 150-річчя заснування	лекція-презентація	2	д.і.н., проф., Добржанський О.В.	історії України
10	Українське народознавство в школі: зміст, значення та сучасні підходи до викладання	практикум презентація	2	к.і.н. доц. Воротняк І.Д.	всвітньої історії
Всього годин за напрямом			10		
Напрямок «Використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі»					
11	Цифрові компетенції вчителя історії та нові підходи до роботи з джерелами, електронними бібліотеками та штучним інтелектом	практикум	4	к.п.н., доц. Осадца І.С.	міжнародної інформації
12	Інструменти взаємодії з молоддю в умовах нового освітнього середовища	лекція-презентація	4	к.пол.н., доц. Цікул І.В.	кафедри політології та державного управління
13	Зв'язки з громадянською: поняття, суть, компоненти	практикум	2	к.п.н., доц. Мельничук Л.Н.	міжнародної інформації
Всього годин за напрямом			10		
Всього годин			30		

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

– загальні:

- *загально-навчальна* – здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання дітей шкільного віку;

- *дослідницько-праксеологічна* – здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності; приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно;

- *комунікативна* – здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного

мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різними стилями мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів;

- *громадянська* – здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства; застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України;

- *етична* – здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках «вчитель-дитина», «дитина-дитина», «вчитель-батьки» на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики педагогічного працівника);

- *соціокультурна* – здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та поваги до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей;

- *міжособистісної взаємодії* – здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів; здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності; здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань;

- *адаптивна* – здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання дітей шкільного віку, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією загальноосвітнього навчального закладу й колегами;

- *рефлексивна* – здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку вчителя, творчому підходу до організації освітнього процесу загальноосвітнього навчального закладу. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів

та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання дітей шкільного віку;

– **фахові:**

- *предметна* – здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійної підготовки; здійснювати теоретичний аналіз досліджуваної проблеми та порівняльний аналіз наукових висновків, зроблених, через порівняно тривалі часові відрізки; навчитися застосовувати цивілізаційний підхід при аналізі процесів та явищ минулого та сьогодення;

- *психологічна* – здатність поділяти загальнолюдські морально-етичні цінності та формувати розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей;

- *педагогічна* – здатність до креативності, системного мислення; комунікабельності, турботи про якість виконуваної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі.

- *методична* – здатність ефективно використовувати професійно профільовані знання для логічних основ побудови наукової діяльності, формувати комунікаційні стратегії при викладанні історичних дисциплін, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі;

Складники методичної компетентності: *нормативна, варіативна, спеціально-методична, контрольна-оцінювальна, проектувально-моделювальна, технологічна та ін.*

- *професійна* – здатність здійснювати аналіз історичних процесів, явищ вітчизняної історії, порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в державному розвитку України та інших країн Європи;

- *комунікативна* – здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з суб'єктами освітнього процесу, батьками, колегами.

Складники професійно-комунікативної компетентності педагогічного працівника: емоційна, вербально-логічна, інтерактивна, соціально-комунікативна, технічна, предметно-змістова.

Опис досягнутих результатів навчання

Після підвищення кваліфікації педагогічний працівник повинен:

- вміти аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між розпадом імперій та процесами державотворення в Центрально-Східній Європі; застосовувати сучасні наукові інтерпретації козацьких виступів XVI ст. у

практиці викладання курсу історії України в НУШ; отримати поглиблені знання про безпековий вимір євроатлантичної інтеграції України та механізми інформаційної протидії агресії; оцінювати роль історичних постатей (героїв та антигероїв) у формуванні національної ідентичності та історичної пам'яті.

- вміти працювати з різноплановими історичними джерелами; застосовувати дослідницькі технології та методику пошуку родоводу як інструмент залучення учнів до вивчення локальної історії; отримати практичні знання про новітні методи датування археологічних об'єктів та їх значення для реконструкції минулого; оцінювати внесок провідних історичних шкіл (зокрема Чернівецького університету) у розвиток вітчизняної історичної науки та освіти.

- вміти критично відбирати контент з електронних бібліотек та цифрових архівів для створення навчальних матеріалів; застосовувати сервіси штучного інтелекту та ІКТ-інструменти для візуалізації історичних даних та активізації пізнавальної діяльності учнів; отримати навички ефективної комунікації та взаємодії з молоддю, використовуючи сучасні методики PR та зв'язків з громадськістю.

Вартість послуг

Встановлення вартості платної послуги здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням відповідно до пункту 2 наказу Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 року № 736/902/758.

Розмір плати за підвищення кваліфікації визначається на підставі її вартості. Калькуляційною одиницею є вартість отримання послуги однією фізичною особою за весь період її надання у повному обсязі. Вартість платної послуги затверджується та оголошується наказом ректора Університету.

Інформація про вартість послуг висвітлена на сайті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – <https://drive.google.com/file/d/1XMAydSKnuGRQ6yeblnjfAzMPoNDQWegM/view>

Місце надання послуги

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
вул. Кафедральна, 2, корпус 14, ауд. 17 (кафедра історії України).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації

Факт підвищення кваліфікації педагогічного працівника підтверджується свідоцтвом про проходження підвищення кваліфікації (Додаток А), яке розробляється Університетом, підписується ректором або уповноваженою ним особою – проректором з науково-педагогічної роботи та освітньої діяльності.

Зміст свідоцтва про підвищення кваліфікації

Міністерство освіти та науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Серія ____ Номер ____ / ____ від « ____ » _____ 20__ р.

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ

з «20» квітня 2026 року по «26» квітня 2026 року
підвищив (-ла) кваліфікацію в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (м.Чернівці, Україна) за програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників за спеціальністю А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)

Тема «Сучасні тенденції та дискусійні аспекти історії України і світу: оновлення змісту та методик викладання в закладах освіти»

Загальний обсяг програми – 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Напрямок: Актуальні проблеми всесвітньої та вітчизняної історії в контексті сучасних викликів – 10 год.

Напрямок: Науково-дослідний інструментарій та джерелознавство – 10 год.

Напрямок: Використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі – 10 год.

Форма підвищення кваліфікації – дистанційна.

Опис досягнутих результатів

- уміння аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між розпадом імперій та процесами державотворення в Центрально-Східній Європі; здійснювати фахову роботу з археологічними й архівними джерелами та верифікувати контент електронних бібліотек;

- здатність застосовувати сучасні інтерпретації історії козацтва у НУШ; критично оцінювати роль постатей у процесах формування національної ідентичності та колективної історичної пам'яті; впроваджувати технології дослідження родоvodu як ефективний інструмент залучення учнів до вивчення локальної та сімейної історії; оцінювати внесок наукових шкіл (зокрема ЧНУ) у розвиток освіти;

- знання новітніх методів датування артефактів та володіння навичками інтеграції штучного інтелекту й ІКТ-інструментів для візуалізації даних.

- здатність до ефективної комунікації з молоддю через методики PR та зв'язків з громадськістю для формування національної ідентичності й активізації пізнавальної діяльності учнів.

Проректор з науково-педагогічної роботи
та освітньої діяльності

Тетяна ФЕДІРЧИК

« ____ » _____ 2026 р.